

POSUDOK OPONENTA PRE HABILITAČNÉ KONANIE

Na základe menovania za oponenta pre habilitačné konanie Ing. Adely Poliakovej, EUR ING, PhD. Vedeckou radou Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove zo dňa 29. 11. 2021, predsedom Vedeckej rady Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu Prešovskej univerzity v Prešove, prof. Ing. Róbertom Štefkom, Ph.D. predkladám posudok k habilitačnej práci a predloženým materiálom Ing. Adely Poliakovej, EUR ING, PhD.

Názov habilitačnej práce: **MANAŽMENT TVORBY CENY A METODIKA KALKULÁCIE NÁKLADOV S VYUŽITÍM ZÁVISLÉHO KOEFICIENTU VYUŽITIA JÁZD**

Autor: **Ing. Adela Poliaková, EUR ING, PhD.**

Aktuálnosť zvolenej témy

Predložená habilitačná práca v súlade s jej názvom demonštruje nové poznatky a koncepcie pre dopravné podniky v oblasti cestnej nákladnej dopravy, ktoré umožňujú riešenie hlavného problému a majú prispieť k rozvoju koncepcií riadenia tvorby cien i efektívnosti v praxi.

Analýza nákladov, manažérske chápanie nákladov, tvorba cien predstavujú rozhodujúci faktor v manažérskych rozhodnutiach. Z hľadiska transparentnosti rozhodovacích procesov za použitia metód je teda zvolená téma práce aktuálna.

Zvolené metódy spracovania

Habilitačná práca je napísaná na 160 stranách, pričom 134 strán je venovaných samotnému textu a 22 strán prílohám, zvyšok tvorí zoznam literatúry a ostatné náležitosti habilitačnej práce. Okrem úvodu a záveru je rozdelená do šiestich hlavných kapitol, ktoré sú ďalej štruktúrované.

HP je napísaná prehľadne s logickou nadväznosťou, avšak v niektorých jej častiach by som uvítala stručnejšie vyjadrovanie myšlienok, nakoľko v niektorých pasážach je písaná príliš rozvláčne

V druhej kapitole Cieľ a metodika práce autorka uvádza: *výskum je zameraný na súčiniteľ využitia jász, ktorý pri kalkulácii nákladov v cestnej doprave výrazne ovplyvňuje vypočítané náklady na konkrétnu prepravu*. Následne v každej časti habilitačnej práce na s. 8, s. 68, s. 74, s. 91 je iný cieľ, avšak ciele nie sú nikde spolu zhrnuté, preto v predmetnej kapitole mohla autorka uviesť hlavný cieľ a parciálne ciele, aby bol lepšie zrejmý cieľ, výskumná vzorka a výskumné metódy – tým pádom by boli lepšie „viditeľné“ hypotézy práce.

Výskumné hypotézy práce by som odporúčala formulovať zvlášť pre dni v týždni a zvlášť pre krajiny a až následne vysvetliť podstatu metódy ANOVA, kde je v práci iba pri jej objasnení formulovaná nulová a alternatívna štatistická hypotéza. Formulácia výskumných hypotéz a problémov si vyžaduje sama o sebe vlastnú podkapitolu.

Autorka práce sa zamerala na metodiku tvorby cien pre podniky v oblasti cestnej nákladnej dopravy, kde navrhuje metodický postup riešenia úloh pomocou metodiky kalkulácie nákladov a cenotvorby v cestnej nákladnej doprave so zohľadnením koeficientu využitia jász, ktorú podrobne vysvetľuje v kapitole 5 a 6.

Aplikáciu metód pre odvetvie cestnej nákladnej dopravy, ktoré habilitantka použila vo svojej práci, považujem za adekvátnu a akceptovateľnú, pretože tieto metódy preukázateľne viedli k dosiahnutým výsledkom.

Prínos pre ďalší rozvoj vedy

Z meritórneho pohľadu som presvedčená, že habilitantka zhromaždila importantné poznatky na obohatenie poznatkovej základne, v zozname použitej literatúry uvádza 51 bibliografických zdrojov. Habilitačná práca je značným obohatením, ktorý predovšetkým spočíva v súhrne teoretických znalostí v oblasti metodiky kalkulácie nákladov a tvorby ceny. Svojou originalitou je práca významným obohatením pre oblasť finančného manažmentu, ale aj vo viacerých oblastiach na mikro a makro úrovni. Habilitačná práca je na veľmi dobrej úrovni. Habilitantka ňou preukázala schopnosť tvorivo myslieť, orientáciu a znalosť v oblasti finančného riadenia. Hlavným teoretickým prínosom habilitačnej práce je rozšírenie vedomostnej základne v problematike metódy kalkulácie nákladov. Za praktický prínos práce považujem vypracovanie metodiky pre manažment kalkulácie a tvorby ceny v cestnej nákladnej doprave aj v iných krajinách.

Formálna úprava habilitačnej práce a jazyková úroveň

Po formálnej stránke práca celkovo spĺňa požiadavky kladené na tento typ práce. Svojím rozsahom podľa Smernice o náležitostiach záverečných prác, ich bibliografickej registrácii, kontrole originality, uchovávaní a sprístupňovaní neprekračuje stanovený rozsah. V práci sa vyskytujú menšie nepresnosti, napr. v citovaní, v zozname literatúry, v analytickom liste je uvedený nesprávny údaj o počte strán, absentuje zoznam skratiek a značiek, zoznam obrázkov a tabuliek, pod tabuľkami a obrázkami absentuje uvedenie zdroja a pod.

Pri habilitačnej práci sa predpokladá, že čitateľ ovláda a je vybavený elementárnymi znalosťami z oblasti finančnej teórie či finančného manažmentu, preto sa domnievam, že niektoré pasáže v teoretickej časti sú príliš rozvláčne, čo môže na niektorých čitateľov pôsobiť rušivo. Štylisticky je HP na zodpovedajúcej úrovni, ale v texte sa vyskytuje niekoľko chýb.

Po obsahovej stránke je habilitačná práca písaná na odbornej úrovni. V habilitačnej práci sa vyskytujú menšie nepresnosti, napr. autorka na s. 9 uvádza *koeficient využitia jász je premenná veličina*, zrejme mala na zreteli premenlivá veličina. Smerodajná odchýlka je bezrozmerné číslo, t. j. aj keď ide o variabilitu podielu spätných prepráv v percentách, smerodajná odchýlka sa nemá uvádzať v %. Na s. 95 je nesprávne uvedená interpretácia smerodajnej odchýlky, kde je interpretovaná ako interval spoľahlivosti. Na s. 103 je uvedené, „uskutočnili sme analýzu variability“, bolo by vhodné doplniť analýzu variability rozptylu.

Protokol o kontrole originality – 19,10 %. Kontrola originality preukázala primeranú zhodu s inými zdrojmi.

Vyjadrenie sa k predloženým materiálom habilitantky:

Na základe predloženého výkazu činností a prehľadu plnenia minimálnych kritérií na získanie titulu docent konštatujem, že Ing. Adela Poliaková, EUR ING, PhD. plní všetky fakultatívne kritériá v oblasti publikačnej i vedecko-výskumnej činnosti podľa Smernice k habilitačnému konaniu na FMEO PU v Prešove. Ing. Adela Poliaková, EUR ING, PhD. pôsobí na akademickej pôde FPEDAS ŽU ako

vysokoškolský pedagóg. Podieľa sa na zabezpečovaní predmetov finančno-ekonomická analýza, účtovníctvo, finančne účtovníctvo, dlhové financovanie.

Podľa tabuľky hodnotiacich kritérií plní minimálne kritériá pre získanie titulu docent. Je teda reálny fundament ku konštatovaniu, že habilitantka má bohaté skúsenosti s pedagogickou, vedecko-výskumnou a publikačnou činnosťou vo svojej oblasti. Podľa predložených materiálov, prehľadu publikačnej činnosti, ktorý svedčí o jej odbornej vyzretosti, konštatujem vysoký potenciál odbornosti habilitantky v problematike, ktorou sa zaoberá. Habilitačná práca spĺňa atribúty s ohľadom na náročnosť a spôsob spracovania.

Otázky k obhajobe:

- *V predmetnej podkapitole uvádzate pojem kabotáž. Mohli by ste ho bližšie špecifikovať?*
- *Pri overovaní hypotézy o rozdieloch v rámci ponúkaných preprav vzhľadom na jednotlivé dni v týždni ste zistili, že štatisticky významné rozdiely neexistujú. Myslíte si, že je to v praxi skutočne tak? Do aplikácie Timocom v praxi môže byť zadaná ponuka na prepravu napr. v pondelok, ale skutočná nákladka môže byť aj v iný deň. Zohľadnili ste túto skutočnosť pri analýze? Napr. v tabuľke 6 uvádzate, že priemer podielov spätnej ponuky v pondelok je 19,77 % a v nedeľu je to 19,75 %. Avšak v cestnej nákladnej doprave je v nedeľu (a cez prázdniny aj v sobotu) ustanovený zákaz jazdy nákladným motorovým vozidlám pre celú EÚ (až na niektoré výnimky). Preto je zvláštne, že je v priemere ponúkané „rovnaké“ % voľných nákladok v nedeľu ako v pondelok. Ako by ste navrhli zmeniť analýzu, ak by sa predpokladalo, že v sobotu a v nedeľu sú v aplikácii dostupné iba tie prepravy, ktoré boli zadane v piatok a nestihli sa „predať“?*
- *Je známe, že počet preprav v databáze závisí aj od pracovnej doby špeditérov. Dá sa predpokladať, že najviac preprav bude v databáze medzi 8 a 11 hodinou. Získavali ste dáta aj v pravidelnom čase počas dňa? Ak áno, kedy?*
- *Zohľadnili ste pri získavaní údajov aj to, že ponúkaná preprava nemusí byť celovozová?*
- *Je známe, že počas pandémie klesol nielen počet importných, ale aj exportných preprav. Ak klesá dopyt po preprave zo Slovenska do zahraničia, bude podľa Vás v praxi realizovateľné, aby bola navýšená cena za takúto prepravu?*
- *Ak by ste neaplikovali koeficient beta, aké vidíte ďalšie možnosti na vytáženie vozidla späť na Slovensko?*
- *Sadzba dane z motorových vozidiel návesovej súpravy do veku jedného roka bola stanovená pre rok 2020 na sumu 1 436 eur. V roku 2021 sa táto suma znížila na sumu 859 eur v dôsledku štrajku dopravcov v roku 2020. V prílohe 4 (bod 20) uvádzate, že sadzba dane návesovej súpravy do veku jedného roka je 1 766 eur za rok. Pre ktorý rok bola táto suma aktuálna?*

Celkové zhodnotenie

Predložená habilitačná práca Ing. Adely Poliakovej, EUR ING, PhD. spĺňa požiadavky kladené na habilitáciu, a preto odporúčam na základe habilitačného konania menovať Ing. Adelu Poliakovu, EUR ING, PhD. za

docentku

v odbore 3.3.15 Manažment

V Prešove 12.1.2022

doc. Ing. Sylvia Jenčová, PhD.